

Motion till riksdagen 2021/22:4673

av **Helena Vilhelmsson m.fl. (C)**

med anledning av prop. 2021/22:217 Stärkt kontroll och kvalitet i folkbokföringen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt regeringen att skyndsamt återkomma med åtgärder för stärkt kontroll och kvalitet i tilldelning och hantering av samordningsnummer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt regeringen att skyndsamt återkomma med förslag på ett utvidgat straffansvar i folkbokföringslagen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringens proposition 2021/22:217 innehåller förslag för att stärka kvaliteten i folkbokföringen genom att bl.a. ge Skatteverket möjlighet att använda biometriska uppgifter vid identitetskontroll och utökade möjligheter att göra kontrollbesök.

Att ha korrekta uppgifter om vilka som bor och befinner sig i Sverige är viktigt ur många aspekter. De senaste åren har vi sett en ökande kriminalitet kopplat till bristande uppgifter i folkbokföringen. Det kan handla om penningtvätt, svartjobb, skattebrott, bedrägerier, fusk med uppehållsrätt i landet och identitetsrelaterade brott. Det är av yttersta vikt att detta åtgärdas. Många utredningar och försöksverksamheter har genomförts för att komma till rätta med dessa brister i folkbokföringen. Skatteverket lämnade den 1 oktober 2021 en redovisning av ett pilotprojekt för att förhindra felaktig folkbokföring kopplad till organiserad brottslighet (Skatteverkets dnr 8-1245868). SOU 2021:57 behandlar frågor om både folkbokföring, samordningsnummer och identitetsnummer. Flera av slutsatserna i ovannämnda redovisning och utredning är omhändertagna i den nu aktuella propositionen. Men flera viktiga aspekter har utelämnats.

Samordningsnummer är en identitetsbeteckning för personer som inte är eller har varit folkbokförda i Sverige. Syftet med samordningsnummer är att myndigheter och

andra samhällsfunktioner ska kunna identifiera personer även om de inte är folkbokförda i Sverige. Ett samordningsnummer följer en person hela livet och det kan aldrig förekomma två likadana samordningsnummer. Om en person som fått ett samordningsnummer senare blir folkbokförd ersätts samordningsnumret av ett personnummer. Likt bristerna i folkbokföringen har bristerna i hanteringen av samordningsnummer lett till ökande kriminalitet inom t.ex. bedrägeri, fusk med uppehållsrätt och identitetsrelaterade brott. Det är tydligt att stärkt kontroll och kvalitet behövs såväl i tilldelning och hantering av samordningsnummer som för personnummer vid folkbokföring. För att få störst effekt borde lagändringar för att åstadkomma stärkt kontroll och kvalitet i folkbokföringen ha omfattat både personnummer och samordningsnummer samtidigt. Det är därför är olyckligt att regeringen valt att utelämna det senare i den proposition som nu ligger på bordet. Centerpartiet anser det angeläget att liknande förslag som föreslås för folkbokföringen, såsom stärkt folkbokföring, en säkrare identitetskontroll och användning av biometriska uppgifter, kommer på plats så snart som möjligt även för tilldelning och hantering av samordningsnummer.

Inom organiserad brottslighet finns olika typer av möjliggörare som genom sitt agerande medverkar till att organiserad brottslighet kan använda folkbokföringsuppgifter som brottsverktyg. Personer som tillhandahåller folkbokföringsadresser för felaktig folkbokföring i brottsupplägg har en viktig roll och utgör en form av möjliggörare av organiserad eller allvarlig ekonomisk brottslighet. I syfte att avskräcka möjliggörare och stävja exempelvis adresshandel och skenskrivningar anser Centerpartiet att det bör införas en självständig straffbeläggning för t.ex. medhjälp till folkbokföringsbrott. Majoriteten av de remissinstanser som yttrat sig, bl.a. Brottsförebyggande rådet, Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket, instämmer i att en vidare utredning om en utvidgning av straffansvaret är nödvändig. Centerpartiet anser att regeringen skyndsamt bör återkomma med förslag om att utvidga straffansvaret i folkbokföringslagen för att stävja den alltmer grova kriminaliteten vad gäller bl.a. adresshandel och skenskrivningar.

De förslag som regeringen nu presenterar för stärkt kontroll och kvalitet i folkbokföringen är välkomna men otillräckliga. Det är angeläget att ytterligare åtgärder kommer på plats för att råda bot på de brister som i dag finns i folkbokföringen och som utnyttjas av organiserad brottslighet.

Mot denna bakgrund vill Centerpartiet att regeringen skyndsamt återkommer med förslag på åtgärder för stärkt kontroll och kvalitet i tilldelning och hantering av samordningsnummer samt med förslag på utformning av ett utvidgat straffansvar i folkbokföringslagen.

Helena Vilhelmsson (C)

Hanna Wagenius (C)

Aphram Melki (C)